

Till: m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: anna.cedrum@regeringskansliet.se och malin.johansson@regeringskansliet.se

Diarienummer: M2020/02035

Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

Dagligvaruleverantörers Förbund ([DLF](#)) är en branschorganisation med 170 medlemmar som producerar och säljer dagligvaror till handel, restauranger och storhushåll i Sverige. DLFs uppdrag är att skapa förutsättningar för en effektiv, innovativ och hållbar dagligvaruindustri. De flesta av DLFs medlemmar berörs av förslagen i promemorian, dock i olika omfattning beroende på varukategori.

DLF är engagerade i återvinning av förpackningar genom delägarskap i Svenska Metallkretsen AB, RK Returkartong AB, Svensk Glasåtervinning AB och Svensk Plaståtervinning AB. Materialbolagen äger tillsammans Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI), som erbjuder aktörer med producentansvar ett rikstäckande insamlingssystem för förpackningar. DLF är också delägare i Svenska Retursystem AB, som tillhandahåller ett retursystem för verksamhetsförpackningar som returlådor och lastpallar av plast. DLF har också lanserat [Plastinitiativet](#), som syftar till att de plastförpackningar som medlemsföretagen sätter på marknaden ska gå att materialåtervinna senast 2025.

DLF välkomnar utredningens förslag på förbättrad materialåtervinning, minskad nedskräpning och förbättrad tillsyn av efterlevnaden av producenternas ansvar för insamling och återvinning av förpackningar. DLF är inte remissinstans och har inte heller inbjudits till att delta i de dialogmöten som arrangerats av Naturvårdsverket, men vill ändå, i egenskap av branschorganisation med stort engagemang i producentansvarsfrågor, lämna nedanstående synpunkter på remissen.

Konsumenternas ansvar bör förtydligas

Remissen fokuserar nästan uteslutande på producenternas ansvar samtidigt som konsumenternas ansvar i stort sett inte berörs. Detta trots att det är konsumenterna som bryter mot gällande lagstiftning genom att slänga förpackningar i natur och miljö, och inte sortera ut sina förpackningar från övrigt hushållsavfall i den utsträckning som behövs för att återvinningsmålen ska nås. Undantaget är de burkar och PET-flaskor som omfattas av förordningen (2005:220) där insamlingsgraden är hög samt den väl fungerande insamlingen av glasförpackningar. Enligt organisationen Avfall Sverige innehåller dock hushållens soppsåsar mer än 60 procent materialåtervinningsbart förpackningsmaterial. **DLF anser** att, parallellt med att kraven skärps för producenter, bör även kraven för konsumenterna skärpas, inte minst vad gäller ansvaret att källsortera de förpackningar som konsumenterna formellt köpt och äger rådighet över. Enligt förpackningsförordningen är konsumenterna skyldiga att sortera ut sitt förpackningsavfall från annat avfall och lämna det till ett

insamlingssystem. De hushåll som inte efterlever förordningen bör belastas med en förhöjd avfallstaxa som styrmedel för att öka hushållens incitament att källsortera. **DLF tror inte** att det är möjligt att uppnå målen om minskad nedskräpning och ökad materialåtervinning utan att även konsumenternas ansvar skärps och förtydligas. **DLF stödjer** därför förslaget att lagen om förbud mot nedskräpning skärps till att även omfatta ringa nedskräpning. För att denna skärpning ska ha någon effekt behöver dock uppföljningen av lagen förbättras så att fler lagförs. **DLF anser** vidare att den nedskräpning som uppstår genom att konsumenter slänger förpackningsavfall i miljön inte är producenternas ansvar, utan en del av kommunernas renhållningsansvar och bör därmed finansieras av skattemedel.

Definitionen av ett godkänt insamlingssystem bör förtydligas

Producenterna ska tillse att det finns ett av Naturvårdsverket godkänt rikstäckande insamlingssystem där konsumenterna kan lämna in sina förpackningar samt minimera det förpackningsmaterial som används för de varor som sätts på marknaden. Det rikstäckande insamlingssystem av återvinningsstationer som producenterna erbjuder ligger oftast närmare hushållen än de butiker där konsumenterna handlar merparten av sina varor. En betydande och växande andel av hushållen erbjuds också så kallad fastighetsnära insamling. I stadsmiljöer är det en större utmaning att etablera motsvarande insamlingssystem på grund av platsbrist och svårigheter att få tillstånd att etablera återvinningsstationer. Erfarenhet¹ visar också på betydande svårigheter att få konsumenter att källsortera förpackningar i insamlingssystem som placeras i stadskärnor. **DLF betonar** vikten av en tydlig definition av vad som anses vara ett godkänt insamlingssystem för förpackningar samt om städavgifter ska debiteras producenter, måste kriterierna för hur avgiften beräknas ske på ett korrekt, transparent och konkurrensneutralt sätt baserat på ett representativt och nationellt urval av plockanalyser. Dessa plockanalyser bör genomföras regelbundet, och oftare än var tredje år. Om nedskräpningsavgifter som ska fördelas ut till kommunerna införs, borde de rimligtvis även både räckta till och täcka kommunernas kostnad för att informera om avfallshantering. Detta speciellt då det är något som kommunerna gör redan idag.

Definitionen av producent bör förtydligas

I remissen föreslås att den som yrkesmässigt säljer en förpackad vara från ett land utanför Sverige till en privatperson i Sverige är att anse som producent. Ändringen innebär att ett onlinebaserat företag som säljer förpackade varor till privatpersoner i Sverige ska anses vara producenter och därmed ha en skyldighet att ansluta sig till ett godkänt insamlingssystem. **DLF stödjer** förslaget att den som yrkesmässigt säljer en förpackad vara från ett land utanför Sverige till en privatperson i Sverige är att anse som producent, men anser inte att det framgår hur tillsynen av dessa aktörer i praktiken ska säkerställas. **DLF anser** vidare att det finns en otydlighet i definitionen av producent i förpackningsförordningens 8 § (2018:1462) då den kan uppfattas exkludera de aktörer som yrkesmässigt enbart vidare säljer en förpackad vara. Enligt förordningen är producenter aktörer som yrkesmässigt fyller förpackningar eller på annat sätt använder en förpackning i syfte att skydda, presentera eller underlätta hanteringen av en vara samt de som importerar förpackade varor till Sverige alternativt tillverkar förpackningar. Det råder enligt DLF viss osäkerhet om den definitionen omfattar aktörer som enbart vidare säljer förpackningar, som till exempel servicebutiker och snabbmatsrestauranger.

---

¹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/orebro/efter-sex-ar-kan-orebros-skrap-fortfarande-inte-kallsorteras>

Med tanke på att dessa aktörer i kedjan är viktiga för att komma till rätta med såväl nedskräpning som ökad materialåtervinning bör förordningen förtydligas i detta avseende, det vill säga att yrkesmässig vidareförsäljning av förpackade varor omfattas av producentansvarsförordningen.

Viktigt med tydliga riktlinjer för undantag från kravet på återvinningsbarhet

I remissen föreslås att en förpackning endast ska få sättas på marknaden om minst 75 viktprocent av det material som använts i förpackningen går att materialåtervinna till säljbart material/produkt senast 1 januari 2025. Samtidigt föreslås att ett insamlingsystem endast får åta sig att ta hand om en förpackning när den blir avfall, om systemet kan materialåtervinna förpackningen. Undantag från kravet kan ges bland annat om en förpackning behövs för att på ett inte obetydligt sätt förlänga hållbarheten hos ett livsmedel, eller till mer än 50 viktprocent är gjord av återvunnen plast som är av så låg kvalitet att förpackningen inte går att materialåtervinna. **DLF välkomnar** ökade krav på återvinningsbarhet men vill starkt betona vikten av tydliga riktlinjer för vilka kriterier som ska gälla för undantag från kravet på återvinningsbarhet. Svårigheter med att definiera återvinningsbarhet framgår med all tydlighet av Svensk Plaståtervinnings remissvar. Många av de förpackningar som sätts på marknaden är avsedda för flera olika nationella marknader. Om andra EU-länder väljer att ha avvikande krav/definition på återvinningsbarhet än de svenska uppstår situationer där en förpackning godkänns i ett eller flera EU-länder, men inte i Sverige, vilket kan leda till handelshinder och svåra gränsdragningsfrågor för tillsynsmyndigheten. **DLF noterar** också att i motiven bakom förslaget om materialåtervinningsbarhet anges att ej återvinningsbara förpackningar förbränns istället för att användas till ny råvara. I det sammanhanget bör det nämnas att Sveriges kommunala fjärrvärmeverk importerar cirka 525 000 ton hushållsavfall från andra EU-länder som eldas upp. Det ska ställas i relation till de uppskattningsvis 540 000 ton hushållsförpackningar som sätts på marknaden i Sverige enligt FTIs beräkningar. Det är inte rimligt att svenska producenter ska belastas med kostnader för ökade krav på återvinningsbarhet och återvinning, städning, information till konsumenter samtidigt som andra EU-länder skickar sina hushållssopor till Sverige för förbränning.

Koordinering mellan insamlingsystem bör eftersträvas

I remissen föreslås ett producentansvar för tobaksvaror med filter. Det innebär ytterligare en förordning som producenter förväntas efterleva vid sidan av redan existerande förordningar för insamling och återvinning av förpackningar av glas, metall, papper, plast, textilier och elektronik/batterier parallellt med kommunernas ansvar för insamling och återvinning av matavfall, returpapper och restavfall.

DLF anser att risken för suboptimering och ineffektivitet är stor om inte insamlingen mot hushållen koordineras mellan de olika insamlingssystemen, möjligen genom att kommunerna får ett ansvar att på producenternas uppdrag, på affärsmässiga grunder och avtalade kriterier för materialkvalitéer och volymer, samla in hushållens förpackningsavfall.

Med vänliga hälsningar

Jörgen Friman

VD

Dagligvaruleverantörers Förbund